SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:2245

av Anna-Belle Strömberg och Peter Hedberg (båda S)

Gifttunnor i Sundsvallsbukten

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om möjligheten att verka för att arbetet med att undersöka och åtgärda gifttunnorna i Sundsvallsbukten drivs framåt och att nödvändiga åtgärder för att skydda havsmiljön kommer till stånd och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Under 1950- och 1960-talen dumpades omkring 23 000 tunnor med kvicksilverhaltigt avfall från industrin i Stockvik i havet utanför Sundsvall. Tunnorna ligger på havsbotten, på vissa platser på upp till 90 meters djup, och beräknas sammanlagt innehålla mellan 5,6 och 8,9 ton kvicksilver. Flera av tunnorna har börjat rosta sönder och på vissa har stora hål upptäckts. Det innebär en allvarlig risk för havsmiljön i Bottenhavet.

I över 20 år har Länsstyrelsen i Västernorrland arbetat med att utreda miljöriskerna och klarlägga vem som bär ansvaret. Frågan har prövats i flera rättsliga instanser och processen har dragit ut på tiden.

Under hösten 2026 har ett viktigt steg tagits när Länsstyrelsen pekat ut Fortum Ljunga Kraft AB som huvudansvarigt för dumpningen. Företaget har accepterat att genomföra undersökningar av tunnornas miljöpåverkan och risken för framtida föroreningar. Enligt Länsstyrelsens uppskattningar kan enbart dessa undersökningar

kosta omkring 50 miljoner kronor. Eventuella efterföljande saneringsåtgärder kan bli betydligt mer omfattande och kostsamma.

Det är positivt att ansvarsfrågan nu har kommit vidare, men det är angeläget att arbetet inte stannar vid ytterligare utredningar. Principen om att förorenaren betalar ska gälla, samtidigt som staten behöver verka för att nödvändiga miljöåtgärder verkligen kommer till stånd.

Gifttunnorna har legat på havsbotten i över 60 år. Det är hög tid att komma vidare i arbetet med att hantera denna gamla miljöskuld. Det handlar om att skydda Bottenhavets ekosystem och ta ansvar för havsmiljön för dagens och kommande generationer.

Anna-Belle Strömberg (S) *Peter Hedberg (S)*